

Vergaderjaar 2021–2022

26 488

Behoeftestelling vervanging F-16

Nr. 471

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 augustus 2022

Op 29 juli is er een nieuwsartikel¹ verschenen over een geconstateerde technische tekortkoming aan de schietstoel van de F-35. Hierbij ontvangt u op verzoek van de vaste commissie voor Defensie een schriftelijke reactie op dit nieuwsartikel.

Het artikel gaat in op een geconstateerde technische tekortkoming op een deel van de zogenoemde *ejection seat initiator cartridges* van de schietstoelen van de fabrikant Martin Baker. Deze schietstoelen zijn ingebouwd in diverse militaire toestellen waaronder de F-35's die de Amerikaanse krijgsmacht en de Nederlandse luchtmacht gebruiken.

Na de initiële melding medio april van een ondeugdelijke *cartridge* binnen de Amerikaanse Luchtmacht, is deze melding door de fabrikant en het F-35 Joint Program Office (JPO) verder onderzocht. Nederland is vertegenwoordigd in het JPO en heeft deelgenomen aan overleg over de implicaties voor de veiligheid van de F-35. Na een eerste risicoanalyse heeft het JPO in overleg met de fabrikant vastgesteld dat de kans gering is dat de schietstoelen niet goed functioneren. Om zo snel als mogelijk extra data te genereren over aantallen en percentages van mogelijke tekortkomingen, heeft de Amerikaanse overheid desondanks wel besloten om zoveel mogelijk toestellen te inspecteren voor de eerstvolgende vlucht. Inmiddels is nagenoeg de gehele Amerikaanse vloot geïnspecteerd en zijn er tot op heden geen nieuwe ondeugdelijke *cartridges* gevonden. Tegelijkertijd is op grond van een nadere analyse van alle gegevens door het JPO een technisch advies afgegeven om binnen 90 dagen na 2 augustus 2022 bij alle toestellen een inspectie van het desbetreffende onderdeel van de schietstoelen uit te voeren. In deze analyse is het verantwoord om in de tussenliggende 90 dagen de inspectie uit te voeren en tegelijkertijd de inzetbaarheid met het vliegprogramma te blijven garanderen. In Nederland heeft een crisis managementteam (CMT) met

¹ <https://www.airforcetimes.com/news/your-air-force/2022/07/29/air-force-grounds-f-35as-as-ejection-seat-issue-threatens-fighter-jets-worldwide>.

vertegenwoordigers van CLSK, DMO en de Militaire Luchtvaartautoriteit deze analyses beoordeeld en vastgesteld dat er geen reden was voor een afwijkend besluit voor Nederland. De Nederlandse F-35A toestellen kunnen dus wel blijven vliegen als de inspectie later plaatsvindt.

Inmiddels zijn zeven van de acht Nederlandse toestellen in de VS geïnspecteerd, daarbij is één verdachte *cartridge* aangetroffen. Deze is vervangen en het verdachte exemplaar is voor verder onderzoek aangeboden. In Nederland zijn inmiddels vier toestellen onderzocht en op deze toestellen zijn geen ondeugdelijke *cartridges* gevonden. De overige toestellen worden binnen de termijn van 90 dagen gecontroleerd, uiterlijk voor 31 oktober 2022.

In de Voortgangsrapportage project Verwerving F-35 informeer ik u verder over het programma.

De Staatssecretaris van Defensie,
C.A. van der Maat